

**Свічка пам'яті
не згасне...**

Щороку в четверту суботу листопада Україна вшановує пам'ять жертв Голодомору 1932–1933 років і масових штучних голодів 1921–1923 і 1946–1947 років.

У 2023 році День пам'яті жертв голодоморів припадає на 25 листопада. Цього дня українці проводять скорботні заходи, запалюють свічки в пам'ять про жертв Голодомору-геноциду. Цей день — є днем єднання навколо національної пам'яті, людського співчуття та спільної потреби жити в демократичному світі, де такі злочини як Голодомор ніде і ні з ким більше не повторяться.

Три великі Голодомори організувала в Україні злочинна сталінська влада. Українська національна еліта й економічно незалежне селянство сприймалося радянською владою як реальна загроза для існування усього СРСР. 1921–1923 роки — найбільш вразили південні області УСРР. У людей масово конфісковували хліб та вивозили його в Росію 1932–1933 роки — визнані на міжнародному рівні геноцидом українського народу. Найжахливіший, добре спланований злочин, щоб придушити український національно-визвольний рух, упокорити українців та ліквідувати частину українських селян, 1946–1947 роки — цілеспрямована акція вбивства українців, причиною якої були не важкі повоєнні роки. У селян забирали зерно, аби продати його, чи подарувати «братнім» республікам соціалістичного табору.

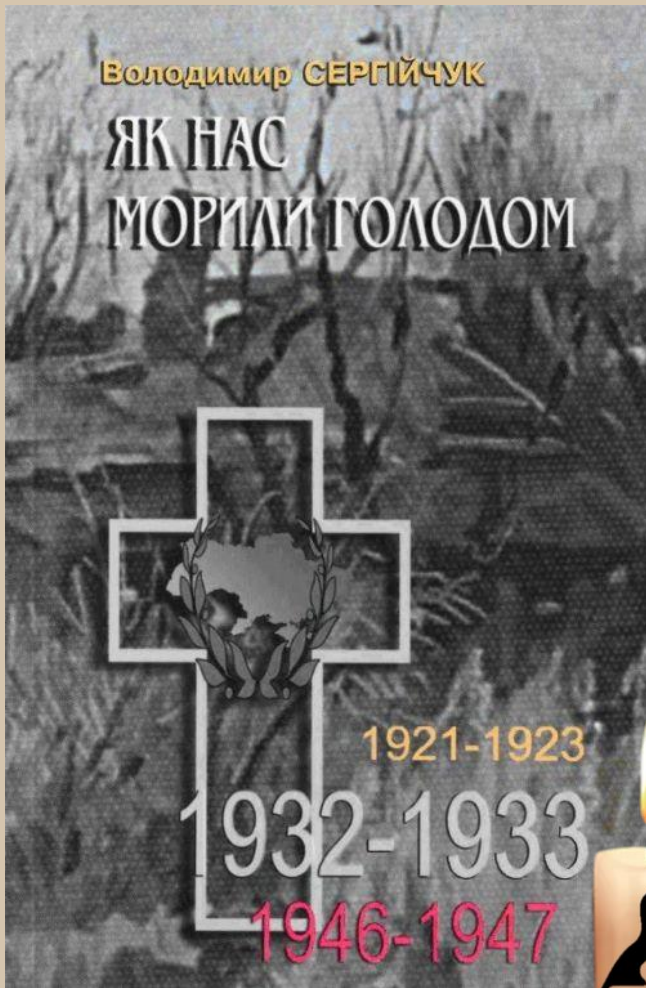
Україна внаслідок геноциду 1932–1933 років, масових штучних голодів 1921–1923 та 1946–1947 років втратила мільйони людських життів. У 2006 році Законом України Голодомор 1932–1933 років був визнаний геноцидом Українського народу. У 2010 році Апеляційний суд міста Києва назвав винних в організації Голодомору та кваліфікував Голодомор 1932–1933 років як акт геноциду частини української національної групи.

Про Голодомор написано багато наукових праць, книг, статей, знято фільмів. А втім, як і раніше, в цьому періоді нашої історії залишається багато таємниць, і запитань інколи більше, ніж відповідей.

Пропонуємо Вашій увазі короткий огляд видань з фонду нашої бібліотеки, які допоможуть Вам розширити знання про Голодомор, його жертв і тих, кому вдалося вижити в ті не легкі для нашої країни часи..

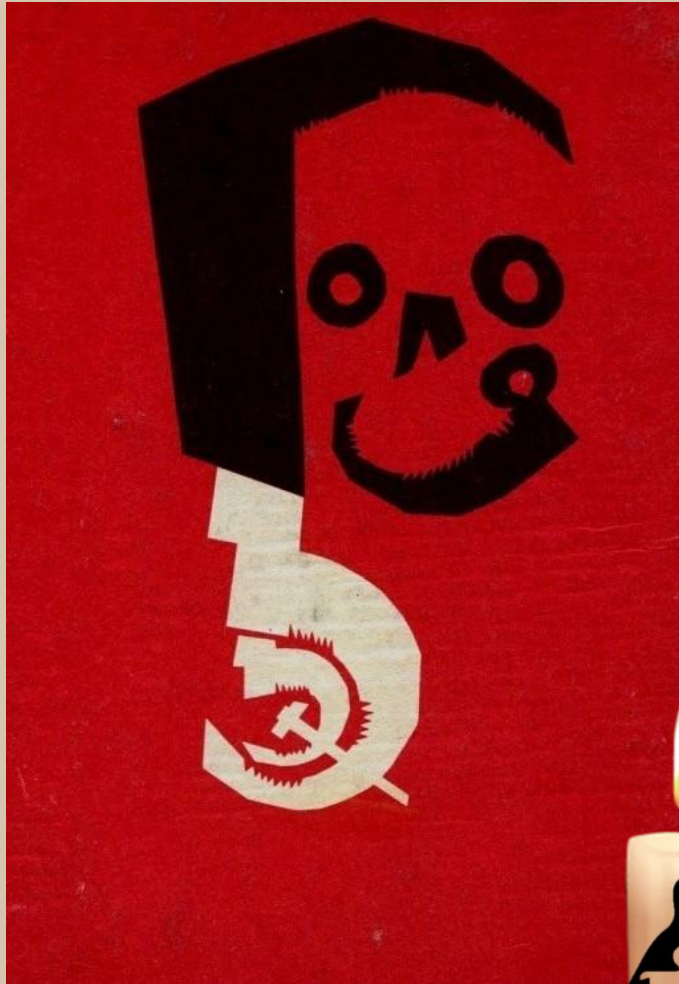
Сергійчук В. І. Як нас мори́ли голодом / Володимир Сергійчук ; Київ: нац ун-т. — Київ: Сергійчук М. І., 2006. — 392 с.

На основі невідомих до недавнього часу документів з колишніх таємних архівів простежено геноцид українського народу у XX ст. через штучні голодомори, організовані більшовицькою владою. Уперше в одному дослідженні мовою документів розповідається про голодомори 1921–1923, 1932–1933 і 1946–1947 років. Крім того, наводяться документи про спробу комуністичного режиму приховати перед світом правду про голод в Україні і розповідається про зусилля українців у діаспорі, які домагалися визнати цю трагедію геноцидом українського народу.

Голод 1933 року в Україні : свідчення про винищення Москвою українського селянства / упоряд. Ю С. Семенко. — 2-е вид, доп. — Дніпропетровськ ; Мюнхен : Преском, 1993. — 223 с. : фот. — (Українське зарубіжжя).

За життя одного покоління, народженого вже в добу панування диктатури пролетаріату в СРСР, Комуністична партія Советського Союзу трічі призвела в Україні до голоду: в 1921–1923, 1932–1933 і 1946–1947 роках. Наслідком голоду, що його КПРС вживала як знаряддя своєї політики поневолення, засіб ліквідації опору комуністичному режиму, та інших репресій чисельність українського народу протягом останніх десятиріч майже не збільшилася, хоч за цей же час природний приріст росіян, наприклад, відбувався такими ж приблизно темпами, як французів у вільному світі.

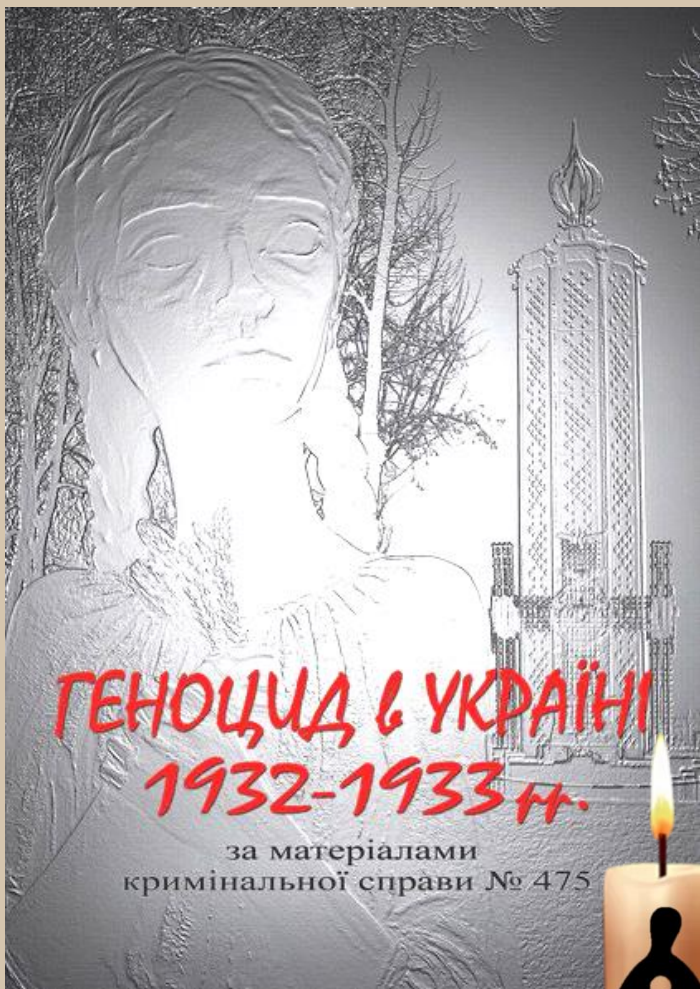
Голод 1921-1923 років в Україні : збірник документів і матеріалів / відп. ред. С. В. Кульчицький ; упоряд.: О. Н. Мовчан, А. П. Огінська, Л. В. Яковлева. — Київ : Наукова думка, 1993. — 240 с.

Відібрані документи висвітлюють соціальні причини голоду 1921-1923 років, які раніше замовчувались у вітчизняній історіографії,— хлібозаготівельну політику радянського уряду за часів воєнного комунізму. Матеріали збірника руйнують стереотипи про податковий характер цієї політики 1921-1922 років, розкривають катастрофічні наслідки продрозкладки для економіки і матеріального становища селянства й населення України взагалі.

Для істориків, викладачів і студентів вузів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією народу України.

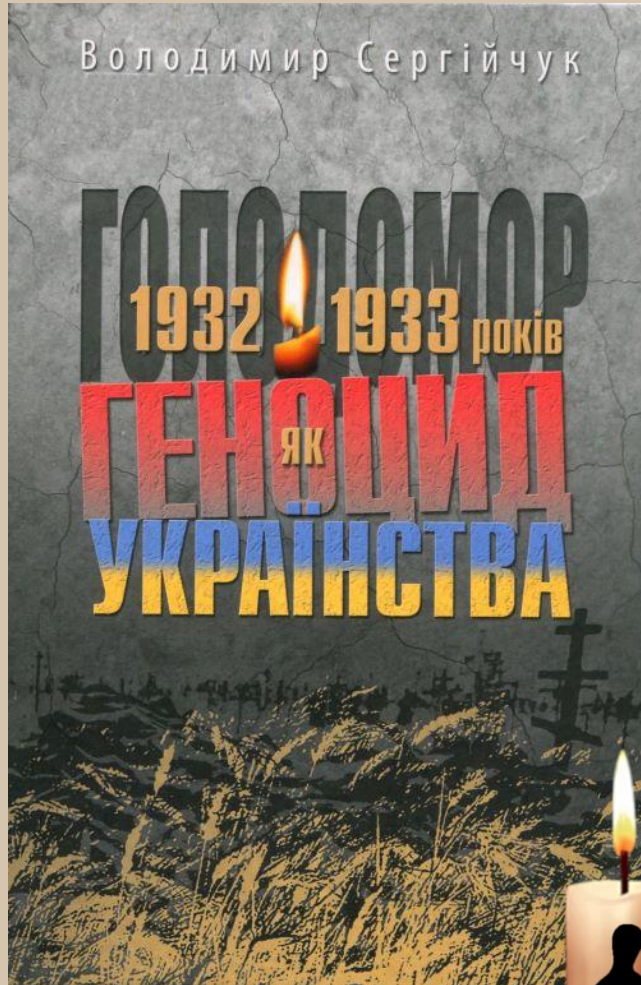
Геноцид в Україні 1932–1933 рр. за матеріалами кримінальної справи №475 : [зб. док. та матеріалів] / [упоряд: М Герасименко, В Удовименко] ; Нац. акад. наук України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства, Ін-т нац. пам'яті, Служба безпеки України. — Київ : Ін-т укр. археографії та джерелознавства, 2014. — 560 с. : фот.

У збірнику друкуються документи та матеріали присвячені жахливій трагедії українського народу в ХХ ст. — Голодомору-геноциду 1932–1933 років. Основу джерельної бази видання формує вибірка з матеріалів кримінальної справи №475 (судовий №1–33/2010), які зберігаються в поточному архіві Апеляційного суду м. Києва. Публікація охоплює документи про відкриття справи, свідчення очевидців, результати судової історично-правової та науково-демографічної експертиз, висновок про психічний стан людей, спричинений тривалим голодуванням, кореспонденцію іноземних дипломатів з Харкова, фотоматеріали 1932–1933 років, постанову Апеляційного суду м. Києва з мотивувальною частиною про визнання Голодомору 1932–1933 років геноцидом українців. До збірника також увійшли тексти офіційних перекладів міжнародно-правових актів про злочини проти людства, відповідні законодавчі акти України та деякі інші матеріали.

Для науковців, викладачів, учителів, студентів й усіх, хто цікавиться цією трагічною сторінкою української історії.

Сергійчук В. І. Голодомор 1932–1933 років як геноцид українства
/ Володимир Сергійчук. — 5-те вид., доп. — Вишгород: ГП Сергійчук М. І.,
2018. — 432 с. : факс., фот.

У пропонованій книзі на основі архівних документів і спогадів очевидців обґрунтовується закономірність визначення Голодомору 1932–1933 років в Україні геноцидом українства відповідно до Конвенції ООН щодо запобігання злочинів проти людства.

Розрахована на широке коло читачів.

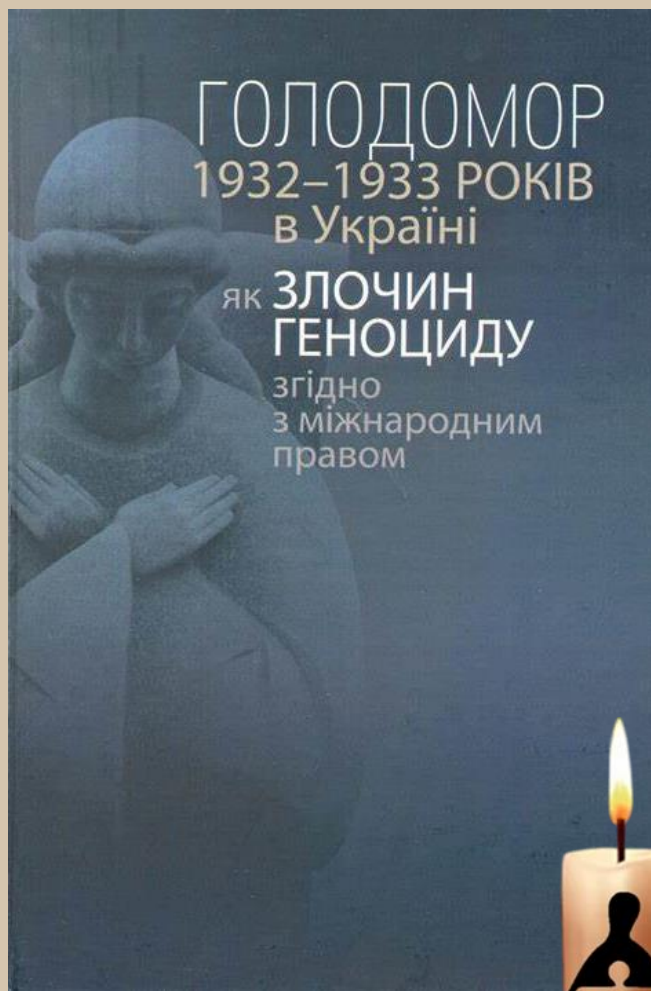

Голодомор 1932–1933 років: втрати української нації : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м Київ, 4 жовт. 2016 р. / Київ нац ун-т [та ін.] ; упоряд. Ю Коцур ; ред. Л Гасиджак. — Київ : Видавець Олег Філюк, 2017. — 200 с. : іл

У збірці матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Голодомор 1932–1933 років: втрати української нації» розкриваються передумови та причини Голодомору 1932–1933 років, механізм його творення та наслідки, що призвели до значних культурних, соціальних, ментальних, морально-психологічних втрат. Ключовим питанням збірки є проблема демографічних втрат української нації під час Голодомору-геноциду 1932–1933 років.

Видання розраховане на істориків, етнологів, краєзнавців, викладачів та всіх тих, хто цікавиться темою Голодомору 1932–1933 років.

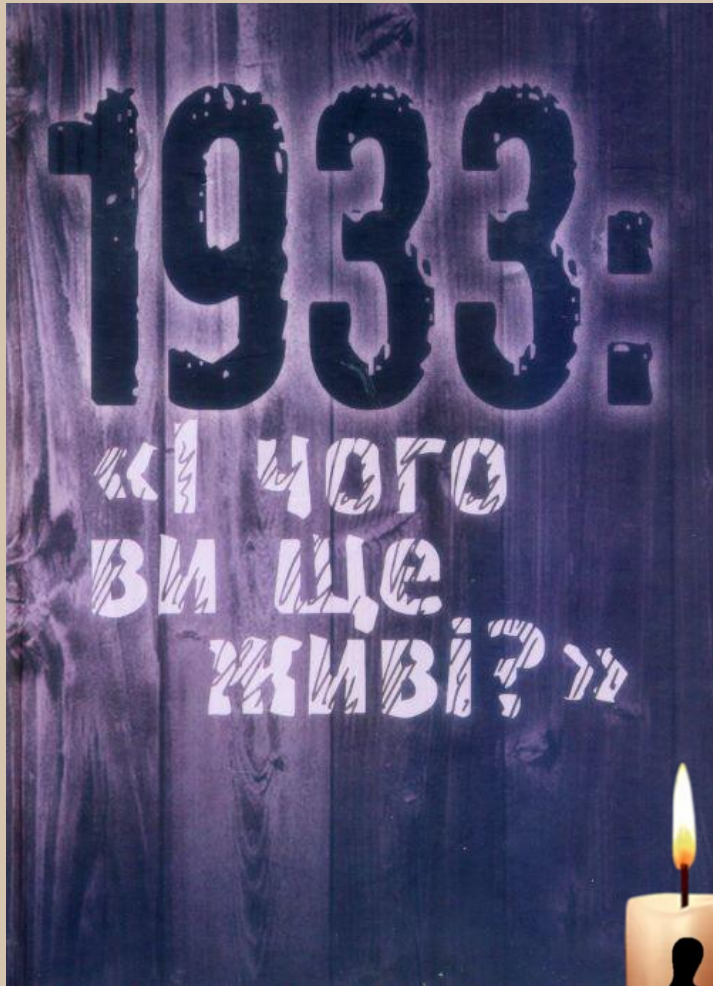
Голодомор 1932–1933 років в Україні як злочин геноциду згідно з міжнародним правом = The Holodomor of 1932–1933 in Ukraine as a Crime of Genocide Under International Law / наук. ред.: В. Василенко, М. Антонович. — 4-те вид., доп. — Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. — 370 с.

У спільному проєкті кафедри міжнародного права і Центру міжнародного захисту прав людини Національного університету «Києво-Могилянська академія» зібрано наукові праці українською та англійською мовами викладачів і студентів НАУКМА, а також американських дослідників Голодомору 1932–1933 років в Україні. Розглядаються складні правові аспекти Голодомору 1932–1933 років в Україні, а саме: методологія його правової оцінки, історико-правовий аспект Голодомору, питання правової кваліфікації Голодомору як геноциду, визначення суб'єктів злочину та потерпілих від нього, а також відповідальності за Голодомор 1932–1933 років. Окремий розділ присвячений аналізу Голодомору в ширшому контексті радянського геноциду проти української нації.

Монографія розрахована на широке коло читачів – науковців, викладачів університетів та вчителів шкіл, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться питаннями історичної пам'яті та подоланням спадщини радянського минулого.

1933: «І чого ви ще живі?» / уряд Тетяна Боряк ; НАН України, Ін-т історії України — Київ: Кліо, 2016. — 719 с.

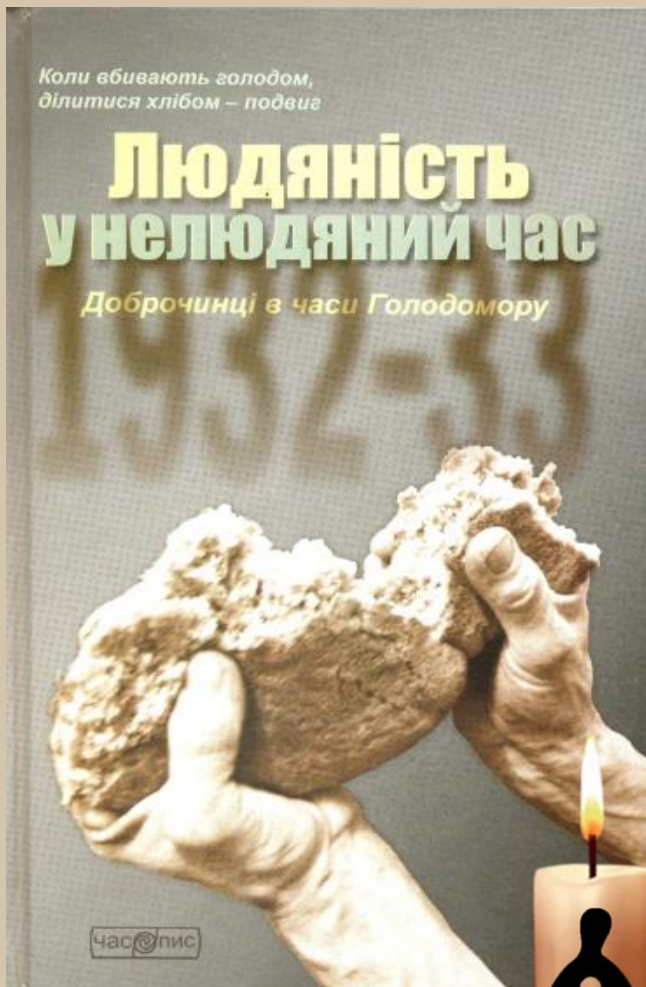

Працю сфокусовано на такому аспекті Голодомору, як вилучення незернових запасів, їжі й одягу в селян, адже загально усталеною є думка про конфіскацію саме зерна для виконання плану хлібозаготівель. Упорядник на прикладі свідчень, зібраних у різних країнах і роках, наводить читачеві картину тотального охоплення України вилученням будь-чого, що могло бути використане в їжу: від картоплі і кваснини до жмені квасолі й сушки. Подано аналіз політики радянської влади напередодні та під час Голодомору з точки зору підготовки до конфіскації їжі, іншими словами – позбавлення українського села засобів існування. Оскільки документами є усна історія, то проаналізовано цей вид історичного джерела — загалом та зокрема щодо Голодомору.

Для науковців, політиків, викладачів, студентів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться цією трагічною сторінкою нашого історичного минулого.

Людяність у нелюдяний час : доброчинці в часи Голодомору
/ упоряд: В Тигішак, В Яременко. — Львів: Часопис, 2013. — 236 с. : іл

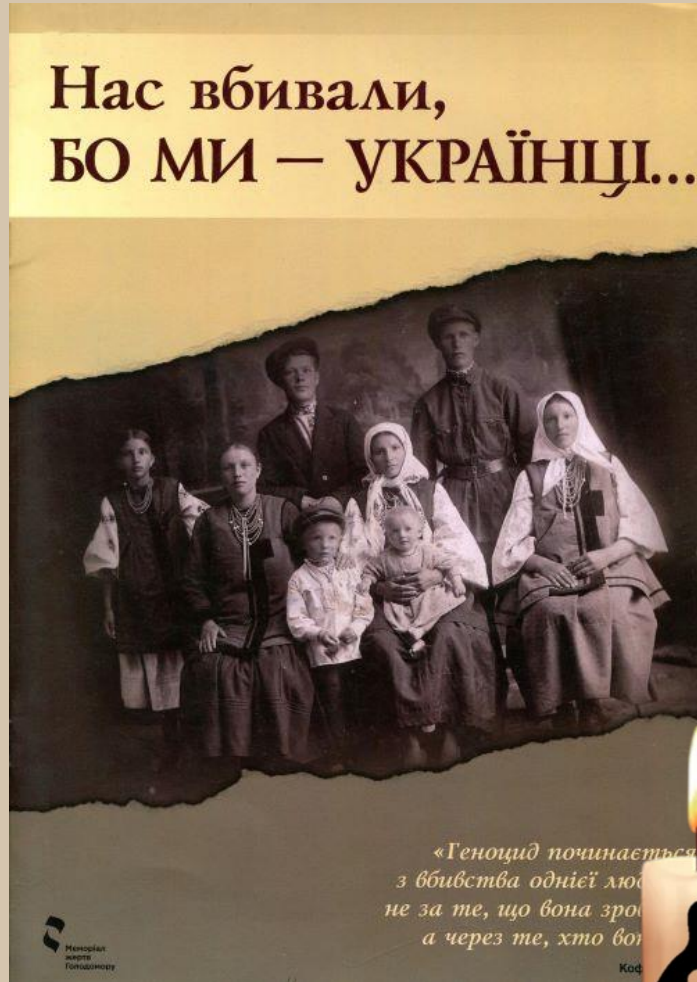
Книгу присвячено доброчинцям, які у 1932–1933 роках допомагали вижити тим, хто голодував.

У виданні подано інформацію про понад 140 праведних людей часів Голодомору, прізвища та імена яких встановлено на основі документальних даних та усних свідчень.

Для усіх, хто цікавиться минулим України, та кому небайдужа пам'ять про трагічні 1932–1933 роки.

Нас вбивали, бо ми — українці ... : [історія Голодомору 1932–1933 рр. / Національний музей «Меморіал жертв Голодомору». — Київ : [б. в.], [2018]. — 14 с. : іл

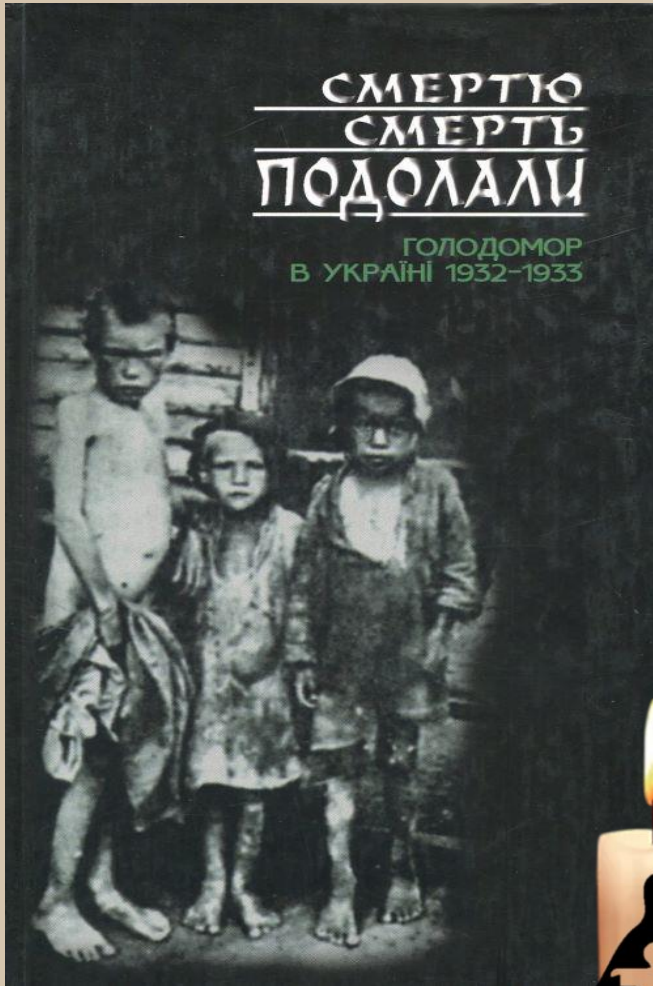

Брошура дає загальну і найнеобхіднішу інформацію про історію геноциду, вчиненого більшовицьким окупаційним режимом проти української нації в 1932–1933 роках.

Співробітники Національного музею «Меморіал жертв Голодомору», на основі архівних документів, свідчень очевидців Голодомору, досліджень науковців, що доводять факт злочину геноциду проти українців та відповідальність керівництва Радянського Союзу за вбивство мільйонів дітей, жінок, чоловіків, до 85-х роковин Голодомору-геноциду підготували виставку «Нас вбивали, бо ми — українці...». Матеріали виставки лягли в основу цієї брошури, в якій пояснюється причини й передумови Голодомору-геноциду, намір знищення української нації, процес вчинення злочину і наслідки. У брошурі звертається увага на необхідність знати, пам'ятати, поширювати в світі правду про один з найбільших злочинів XX століття.

Смертю смерть подолали : голодомор в Україні 1932–1933 / П П Панченко [та ін.] ; упоряд: Ю В Авраменко [та ін.]. — Київ: Україна, 2003. — 352 с.

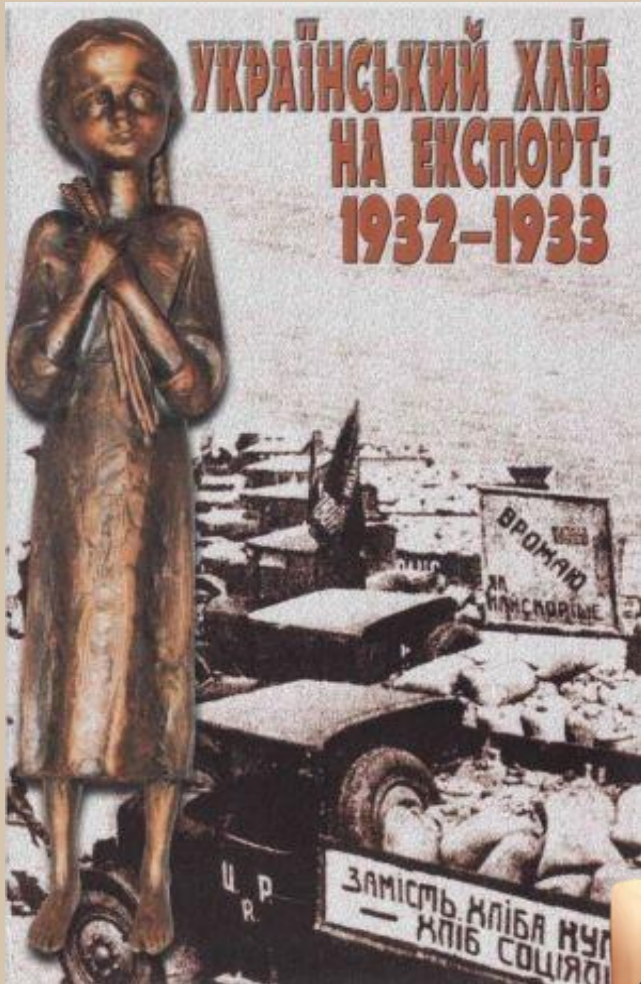

У книзі трагедія голодомору 1932–1933 років висвітлюється як у загальноукраїнському, так і регіональних аспектах. Авторський аналіз органічно доповнюється численними архівними документами, спогадами очевидців страшної трагедії, оригінальними ілюстративними матеріалами.

Для викладачів і студентів вузів, педагогів та учнів старших класів, профтехучилищ широкого кола читачів, усіх, хто виявляє інтерес до історії України.

Український хліб на експорт. 1932–1933 / Київ. нац. ун-т; ред. М. Іщенко;
заг. ред. В. Сергійчук. — Київ: Сергійчук М. І., 2006. — 432 с.

На основі невідомих документів з колишніх таємних архівів простежено геноцид українського народу в 1932–1933 роках через експорт нашого хліба. Архівні документи, розміщені в виданні, свідчать про те, що Голодомор 1932–1933 років став наслідком застосування в Україні під час суцільної колективізації сільського господарства терору голодом. Під час хлібозаготівель 1931–1932 років у більшості колгоспів було забрано продовольче і навіть насіннєве зерно. В результаті цього смертність на селі за перші 6 місяців 1932 року перевищила звичайні показники на 150 тис. осіб...

Видання розраховане на всіх, хто цікавиться історією України.

Лашинська Н В 33 запитання і відповіді про Голодомор-геноцид / Н В Лашинська ; Нац музей «Меморіал жертв Голодомору». — Дрогобич: Коло, 2018. — 86 с. : іл.

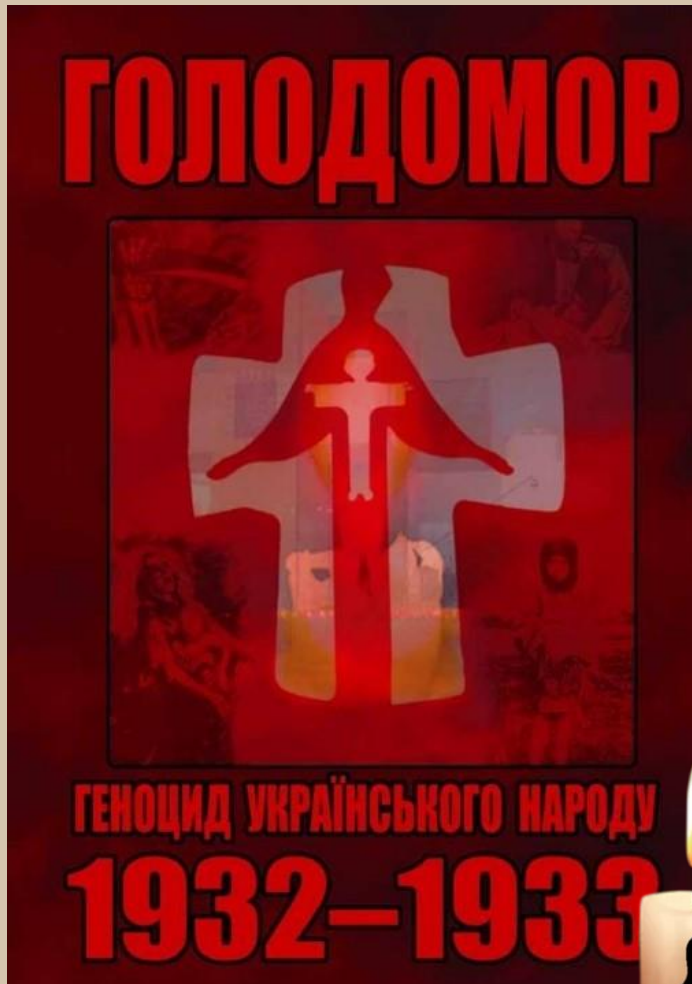
Науково-популярне видання дає відповідь на основні питання про Голодомор в Україні. Через насильницьке вилучення продовольства, блокаду сіл та цілих районів, заборону виїзду за межі охопленої голодом України, згортання сільської торгівлі, репресії щодо незгодних тоталітарна система створила для українців життєві умови, розраховані на їх фізичне знищення. Така політика режиму — злочин проти людяності, який відповідає Конвенції ООН від 9 грудня 1948 року про запобігання злочину геноциду і покарання за нього, — повідомляє Український інститут національної пам'яті.

У виданні використано фотоматеріали з Центрального державного архіву кіно фотодokumentів України ім. Г. С. Пленічного, Державного архіву Харківської області, Харківського історичного музею та архіву спадкоємиці А. Вінерберґера, його правнучки Самар Пріс (Велика Британія).

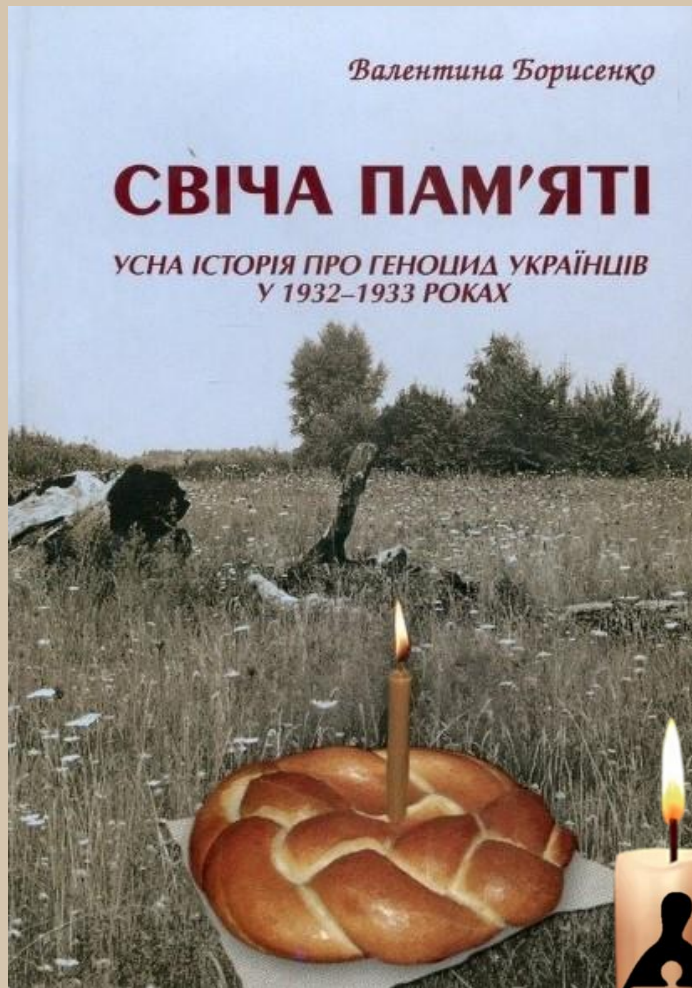

Верстюк В Голодомор геноцид українського народу 1932–1933 рр.
/В Верстюк, В Тиліщак, І. Юхновський; Укр. ін-т нац. пам'яті. — Київ:
Вид-во ім. О. Теліги, 2008. — 24 с.

Брошура у стислій формі розповідає про головні причини найжахливішої за масштабом та перебігом подій трагедії, яку пережив у 1932–1933 роках український народ. Автори розкривають тло трагедії, наголошують на її штучності. Вони аргументовано доводять, що творцями Голодомору була верхівка комуністичної партії на чолі з Й. Сталіним. У центрі авторської уваги пошук відповіді на питання, чому терор голодом був спрямований проти України. Брошура описує механізм Голодомору, його зловмисність, кваліфікує його відповідно до Конвенції ООН 1948 року як геноцид, злочин проти людства. Брошура написана на основі детального вивчення історіографії проблеми, в ній широко використано документальні матеріали, свідчення очевидців.

Борисенко В. К. Свіча пам'яті : Усна історія про геноцид українців у 1932–1933 роках / Валентина Борисенко. — Київ : ВД «Стилос», 2007. — 288 с.

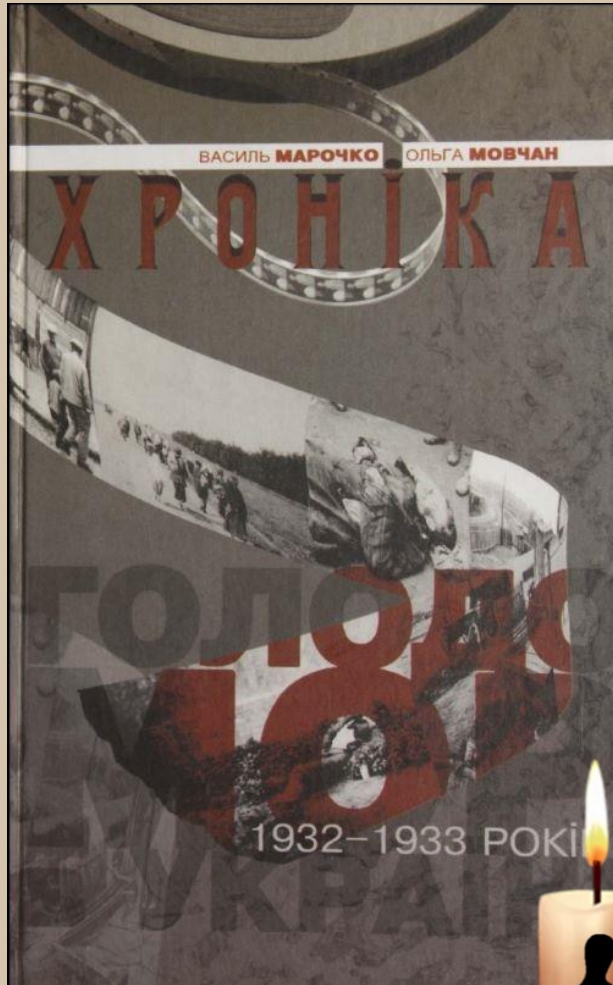

У книзі на основі матеріалів усної історії розкривається глибина трагедії українського народу під час Голодомору-геноциду у 1932–1933 роках. Усні свідчення неспростовно доводять, що акція геноциду українських селян була чітко спланованою більшовицькою владою Кремля.

Видано у рамках програми «Уроки історії: Голодомор 1932–1933 років» Міжнародного благодійного фонду «Україна 3000».

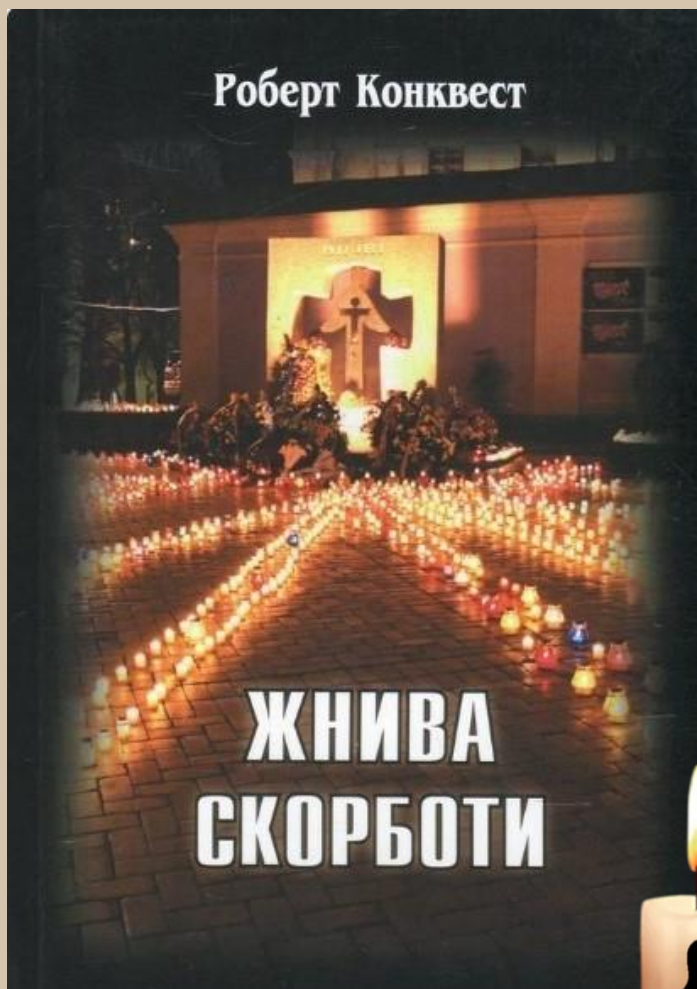
Марочко В. І. Голодомор 1932–1933 років в Україні : хроніка / Василь Марочко, Ольга Мовчан. — Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. — 294 с.

Хроніко-документальне видання відтворює факти, події, явища в селах Української СРР у 1932–1933 роках — Голодомору, спричиненого суцільною колективізацією надмірними хлібозаготівлями, репресіями. Використано опубліковані збірники документів і матеріалів, архівні фонди України та Росії, листування і таємні шифрограми Сталіна, листи селян до партійно-радянської номенклатури, доповідні записки іноземних дипломатів.

Для істориків, педагогів, краєзнавців, студентів — усіх, кому не байдуже трагічне минуле українського народу.

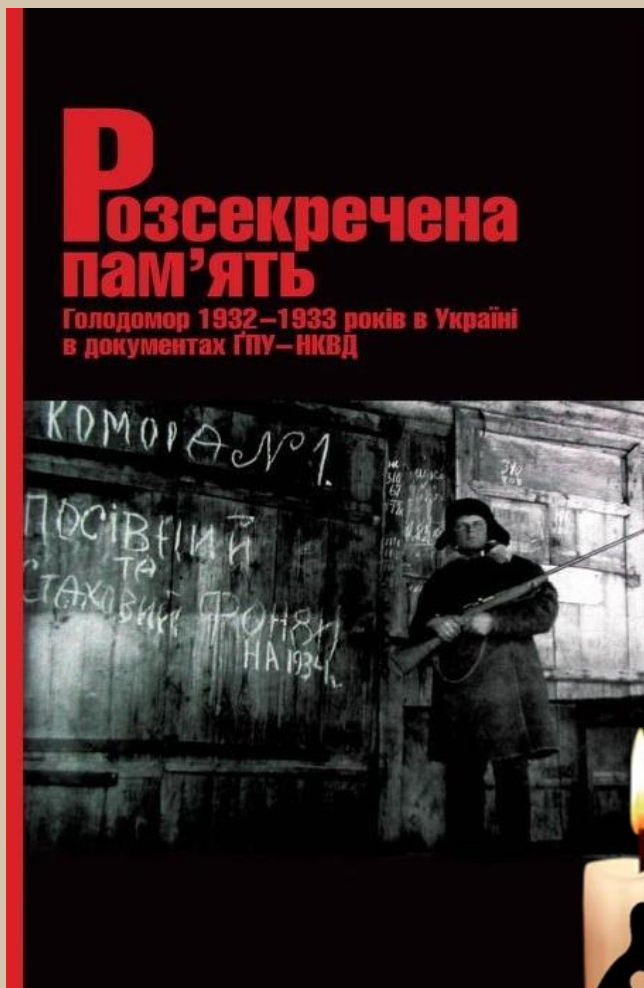
Конквест Роберт. Жнива скорботи. Радянська колективізація і Голодомор / Роберт Конквест ; [пер. Н Волошиновим та ін.]. — Луцьк : Терен, 2007. — 456 с. — Назва обкл : Жнива скорботи

Книга вперше побачила світ у 1986 році. Це одна з найґрунтовніших праць, яка була написана в часи, коли не тільки в колишньому Радянському Союзі, а й у багатьох країнах Заходу не визнавали навіть сам факт Голодомору 1932–1933 років в Україні. Дослідження всебічно розкриває правду про геноцид проти українського народу, насамперед його шлuchність та спланованість радянським тоталітарним режимом.

Для широкого загалу читачів.

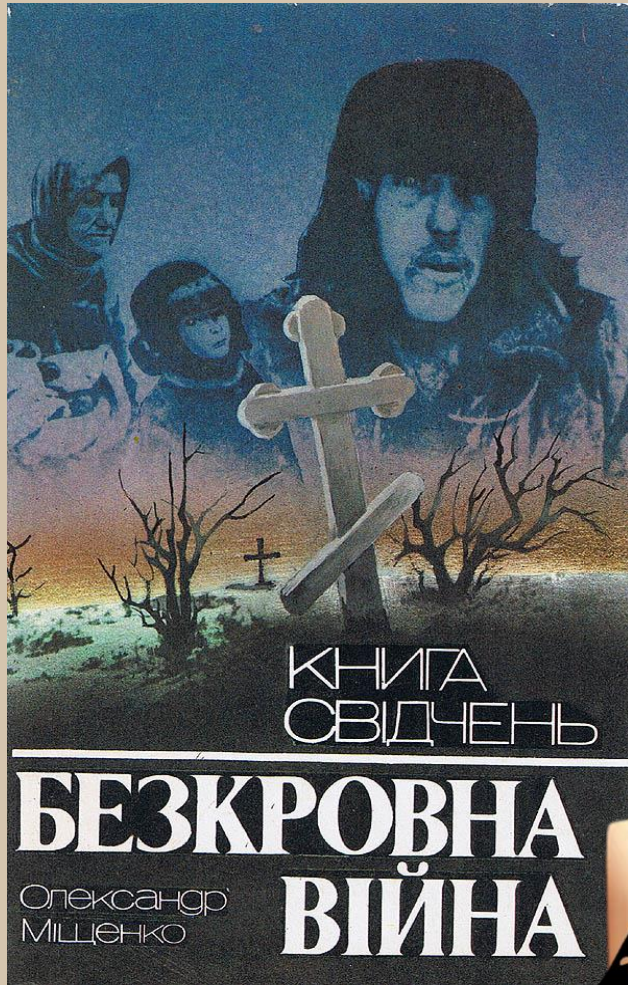
Розсекречена пам'ять. Голодомор 1932-1933 років в Україні в документах ГПУ-НКВД / упоряд. В Борисенко [та ін.] ; відп. ред. В. Даниленко ; Служба безпеки України, Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000». — Київ: ВД «Стилос», 2007. — 603с.

У виданні представлено документи радянських органів державної безпеки — Державного політичного управління (ДПУ) та Народного комісаріату внутрішніх справ (НКВС), що містять додаткову архівну інформацію про причини, перебіг і наслідки найстрашнішої трагедії в історії українського народу XX століття — Голодомору 1932-1933 років. Документи розповідають про здійснення органами держбезпеки масових політичних репресій, у тому числі й з метою приховування правди про Голодомор. Майже 70 років ці документи зберігались під грифами секретності і були недоступними для дослідників.

Миценко О. В. Безкровна війна : книга свідчень / Олександр Миценко ; авт. передм. О. Гончар ; худож. С. І. Бівай. — Київ : Молодь, 1991. — 176 с. : фот.

Український літератор Олександр Миценко записав свідчення тих, кому довелося пережити голод 1933 року. Перед нами свідчення епохи, записи документальні, яким немає ціни. У книжці немає жодного слова вимислу. Письменник намагається зрозуміти і довести до читача, як сталося, що без стихії, без засухи, без іноземного нашествия на хліборобній Україні стався такий страшний голодомор. З тих далеких тридцятих років до нас промовляє сам народ, його правда, розіг'ята на хрестах доля...

Для широкого загалу читачів.

Старів С. М. Страта голодом / Семен Старів ; пер. з англ. за ред. Р. Дрценка. — Київ: Просвіта, 2002. — 272 с.

Семен Старів вперше опублікував спогади про драматичні події 1930–1933 років у рідному селі Вергуни на Черкащині за кордоном англійською мовою під псевдонімом Мирон Дрлот, щоб не підставляти своїх рідних в Україні. Над книжкою автор працював майже все своє еміграційне життя і дуже хотів, щоб світ довідався про нечуваний злочин проти українського народу, який замовчувався тодішнім режимом.

У книзі автор описує все те, щ сам пережив у страшні роки — від 1929 до 1933. Автор докладно описує період примусової колективізації, боротьбу неозброєних селян за свої ділянки землі, за щ їх було нещадно придушено, а самі села спустошені.

У передмові він зазначає: «Історія не занотувала жодного іншого такого злочину, як цей голодомор, направлений проти цілої нації... У світовій історії траплялося багато голодоморів, але голод в Україні 1932–1933 років був політичним голодом... Це був голод народобивчий, щ його Сталін зі своїми однодумцями використовував як спосіб підкорити собі українське селянство».

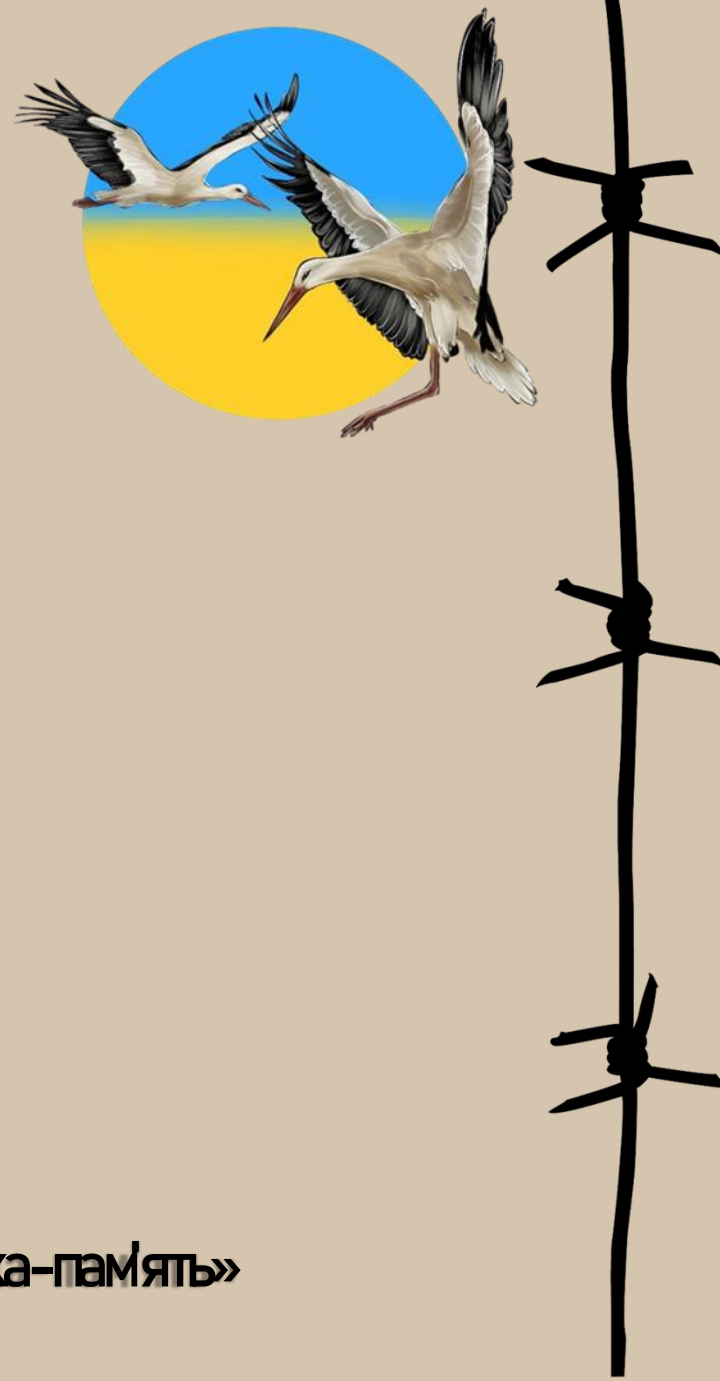

День жалю.. День скорботи, печалі
Запалив нашу пам'ять. Свічки —
Це ті душі, листочки опалі,
Хто став тінню в голодні роки

Без притулку у храмі Господнім,
Пміж хвилями Лети-ріки
Стогнуть душі, бо в серці народнім
Проросли забуття колючки

Плікуймо свічею-зорею
День минулий. Згадаймо усіх,
Хто любов'ю живою своєю
Поділитися з нами не встиг...

Наталія Пгребняк «Свічка-пам'ять»

Дрлучайтеся до Загальнонаціональної ХВИЛИНИ мовчання

25 листопада
16.00

З представленими в медіа-огляді виданнями Ви зможете ознайомитися в бібліотеці НТУ «ХП». Детальна інформація про місце знаходження книг в електронному каталозі бібліотеки на сайті:

<http://library.kpi.kharkov.ua>

При підготовці презентації використані матеріали сайтів:

<http://www.nbuv.gov.ua/>

<https://vseosvita.ua/>

<http://history.org.ua/uk>

<https://uinp.gov.ua/>

<https://holodomarmuseum.org.ua/>

<https://uk.wikipedia.org/>

та ін

